

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–серпень 2021 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 серпня 2021 року становила 1652891 особу.

Упродовж січня–липня 2021 року чисельність населення зменшилася на 13624 особи. Порівняно з січнем–липнем 2020 року обсяг природного скорочення збільшився на 3134 особи та становив 12912 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 30 живонароджених.

Зайнятість

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в липні 2021 року становила 331,4 тис. осіб. У порівнянні з червнем 2021 року їх кількість у цілому по області зменшилась на 2,5 тис. осіб, або на 0,8%.

Вагоме зменшення показника спостерігалось на підприємствах виробництва меблів, іншої продукції, ремонту та монтажу машин і устаткування (на 12,4%), текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 5,3%), фінансової і страхової діяльності (на 4,5%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника відбувалось у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (на 3,4%), а також на підприємствах тимчасового розміщування й організації харчування (на 3,0%).

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника в липні 2021 року у 2,4 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (6000 грн) та становив 14107 грн, що на 1,5% більше, ніж у червні 2021 року і на 18,6% – ніж у аналогічному місяці 2020 року.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників підприємств із постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (23974 грн), добувної промисловості та розроблення кар'єрів (23928 грн), наукових досліджень і розробок (20166 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (19748 грн), виробництва меблів, іншої продукції, ремонту та монтажу машин і устаткування (19121 грн) та виробництва коксу і продуктів нафтоперероблення (18136 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої становив 36–64% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, операцій з нерухомим майном, тимчасового розміщування й організації харчування, будівництва, а також у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у липні 2021 року в порівнянні з червнем 2021 року збільшилась на 1,8%, а відносно липня 2020 року – на 8,2%. За січень–липень 2021 року по відношенню до аналогічного періоду 2020 року вона збільшилась на 11,1%.

Сума несплаченої заробітної плати за липень 2021 року зменшилась на 12,9 млн.грн, або на 11,8% та на 1 серпня 2021 року становила 96,4 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок серпня 2021 року становив 2,0% фонду оплати праці, нарахованого за липень.

На початок серпня 2021 року значна частина суми заборгованості припадала на виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (22,2%) загальної суми боргу по області, транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність (13,5%), освіту (13,2%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (11,0%).

На 1 серпня 2021 року вчасно не отримали заробітну плату 6,1 тис. працівників підприємств (1,8% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) у середньому по 15785 грн кожен.

На 1 серпня 2021 року заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів відсутня.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–серпні 2021 року зросли на 5,9%. Товари та послуги у сфері транспорту подорожчали на 10,1%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 9,0%. Ціни у сфері ресторанів та готелів зросли на 7,9%. Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 7,5%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів підвищилась на 6,0%, товарів та послуг у сфері зв'язку – на 3,0%. Ціни у сфері освіти зросли на 2,5%, у сфері різних товарів та послуг – на 2,2%, у сфері охорони здоров'я – на 2,1%. Предмети домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла подорожчали на 0,8%. Водночас одяг і взуття подешевшали на 5,4%, а товари та послуги у сфері відпочинку і культури – на 1,0%.

Промисловість

У січні–серпні 2021 року порівняно з січнем–серпнем 2020 року **індекс промислової продукції** дорівнював 106,7%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 4,2%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 105,4%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів обсяг виробництва зменшився на 16,1%.

У січні–серпні 2021 року вироблено 4971,2 т молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л, 1610,6 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 1785,9 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 39,4 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 29,3 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 2339,7 т сухарів, сушок, грінок та виробів подібних підсмажених, 1700,9 тис.дал вод натуральних мінеральних негазованих.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції дорівнював 83,0%.

За вісім місяців 2021 року вироблено 11,8 тис.шт курток, піджаків та блейзерів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 33,4 тис.шт футболок, майок й подібних виробів, трикотажних машинного або ручного в'язання, 362,8 тис. пар рукавичок, рукавиць, мітенок (крім трикотажних).

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 18,8%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції становив 100,6%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 6,2%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції дорівнював 72,8%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зростання виробництва на 10,1%.

За січень–серпень 2021 року виготовлено 87575,9 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (стаканів для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 243,1 тис.т вапна негашеного, 34,4 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 207,0 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції дорівнював 107,6%.

З початку 2021 року вироблено 730,2 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів), 424,0 т деталей, виливаних зі сталі, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів, турбореактивних, турбогвинтових, турбін газових, підіймального або вантажно-розвантажувального обладнання, машинного обладнання для будівництва, транспортних засобів), 17418,1 т конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших.

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва збільшились на 17,2%.

За вісім місяців 2021 року випущено 9237 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 7225,4 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва збільшились на 10,9%.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в січні–серпні 2021 року порівняно з січнем–серпнем 2020 року становив 112,2%, у т.ч. на підприємствах – 112,5%, у господарствах населення – 111,6%. Індекс продукції рослинництва становив 116,5%, продукції тваринництва – 85,5%.

Станом на 1 вересня 2021 року культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені на площі 973,9 тис.га, що на 3,3% більше, ніж на початок вересня 2020 року. Зібрана площа культур зернових та зернобобових складала 95,8% площі посівів (торік – 95,7%). Виробництво зерна становило 3561,1 тис.т (у початково оприбуткованій масі), що на 26,3% більше, ніж було одержано на початок вересня 2020 року. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 36,6 ц зерна (на 6,7 ц більше, ніж торік).

Всіма категоріями господарств на 1 вересня 2021 року одержано плодово-ягідної продукції 39,4 тис.т (на 45% більше, ніж на відповідну дату 2020 року), овочів відкритого ґрунту – 101,6 тис.т (на 4,4% більше).

У січні–серпні 2021 року реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 36,0 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 130,2 тис.т, яєць – 276,5 млн.шт. Порівняно з січнем–серпнем 2020 року загальні обсяги виробництва яєць зменшились на 31,5%, молока та м'яса – на 9,4% і 4,3% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 63,9%, птиці – 20,9%, великої рогатої худоби – 11,6%.

У січні–серпні 2021 року в підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин порівняно з січнем–серпнем 2020 року зменшився на 26,0%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 75,9% (торік – 94,5%).

Станом на 1 вересня 2021 року в усіх категоріях господарств нараховувалося 66,6 тис. голів овець та кіз (на 2,9% менше, ніж на 1 вересня 2020 року), 67,1 тис. голів великої рогатої худоби (на 15,6% менше) (у т.ч. корів – 35,7 тис. голів (на 14,2% менше)), свиней – 153,1 тис. голів (на 14,3% менше), птиці – 3449,9 тис. голів (на 26,8% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 77,2% (на 1 вересня 2020 року – 79,1%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 84,9% (86,3%)), птиці – 72,3% (54,9%), овець та кіз – 59,2% (65,5%) і свиней – 40,0% (35,6%).

Загальний обсяг реалізації підприємствами (крім малих) Запорізької області власно виробленої сільськогосподарської продукції в січні–серпні 2021 року становив 11189,2 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 10230,4 млн.грн, тваринництва – 958,8 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень–серпень 2021 року порівняно із січнем–серпнем 2020 року зросли на насіння культур олійних та яйця (в 1,9 раза по кожному з цих видів продукції), на культури зернові та зернобобові (на 34,5%), на молоко (на 13,3%), на тварин сільськогосподарських живих (на 10,8%), знизилась на культури плодів та ягідні (на 5,4%), на культури овочеві (на 4,7%).

На 1 вересня 2021 року в підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 2450,0 тис.т зерна (в 1,7 раза більше, ніж на 1 вересня 2020 року), у т.ч. 1464,0 тис.т пшениці, 254,5 тис.т ячменю, 11,2 тис.т кукурудзи. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 2055,8 тис. зерна (в 1,7 раза більше), у т.ч. 1130,3 тис.т пшениці, 199,9 тис.т ячменю, 9,9 тис.т кукурудзи.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні–серпні 2021 року становив 1660,0 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–серпнем 2020 року дорівнював 87,5%.

Нове будівництво становило 18,9% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, реконструкція та технічне переоснащення – 32,6%, ремонт (капітальний та поточний) – 48,5%.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–липні 2021 року експорт **товарів** становив 2626,4 млн.дол. США, або 160,3%, порівняно із січнем–липнем 2020 року, імпорт – 927,9 млн.дол., або 133,6%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1698,5 млн.дол.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,83 (у січні–липні 2020 року – 2,36).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 156 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогі метали та вироби з них, механічні та електричні машини, мінеральні продукти, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–липнем 2020 року збільшилась частка чорних металів з 52,4% до 59,0%, руд, шлаку і золи – з 3,5% до 5,8%. Натомість зменшилась частка механічних машин з 11,6% до 8,9%, зернових культур – з 8,2% до 5,6%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 7,6% до 5,6%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 885,5 млн.дол., або 33,7% загального обсягу експорту та збільшився порівняно із січнем–липнем 2020 року в 2,2 раза.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 55,3%, руди, шлак і зола – 16,9%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 6,5%, продукти неорганічної хімії – 3,0% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Польщі, Чехії, Італії, Іспанії, Болгарії. Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Туреччини, Російської Федерації, Китаю, США, Північної Македонії, Індії.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно із січнем–липнем 2020 року збільшився експорт товарів до Болгарії в 5 разів, Польщі – в 4,5 раза, Північної Македонії – в 4,4 раза, Туреччини – в 2,4 раза, Чехії – в 2,2 раза, Іспанії – на 95,7%, Російської Федерації – на 79,2%, Італії – на 37,2%, США – на 35,5%, Індії – на 3,4%, зменшився експорт товарів до Китаю на 11,3%.

Основу товарної структури імпорту склали мінеральні продукти, недорогі метали та вироби з них, механічні та електричні машини, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У загальному обсязі імпорту товарів проти січня–липня 2020 року збільшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 14,4% до 20,4%, механічних машин – з 14,7% до 17,0%, чорних металів – з 6,0% до 10,5%, засобів наземного транспорту, крім залізничного – з 4,6% до 6,3%. Зменшилась частка різноманітної

хімічної продукції з 2,9% до 2,2%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 290,6 млн.дол., або 31,3% загального обсягу та зменшився проти січня–липня 2020 року на 1,9%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 33,9%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 11,1%, мідь і вироби з неї – 4,3%, чорні метали – 4,3%, електричні машини – 4,1% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі та Італії. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Білорусі, Грузії, Казахстану.

Порівняно із січнем–липнем 2020 року імпорт товарів збільшився з Грузії в 6,1 раза, Туреччини – в 2,4 раза, Польщі – в 2,2 раза, Білорусі – в 2,1 раза, Казахстану – на 91,8%, Російської Федерації – на 60,4%, Італії – на 34,7%, Китаю – на 32,8%, США – на 0,6%. Однак менше ввезено товарів з Німеччини на 39,8%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–серпні 2021 року становив 39762,5 млн.грн, що на 12,6% більше обсягів січня–серпня 2020 року.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–серпні 2021 року становив 28230,6 млн.грн і в порівнянних цінах на протипагу січня–серпню 2020 року збільшився на 11,5%. Роздрібний товарооборот за серпень 2021 року становив 3952,3 млн.грн і в порівнянних цінах відносно серпня 2020 року збільшився на 9,1%, попереднього місяця – на 2,8%.

Транспорт

У січні–серпні 2021 року підприємствами транспорту перевезено 13,0 млн.т вантажів, що на 14,4% більше обсягу січня–серпня 2020 року. **Вантажообіг** становив 7290,7 млн.ткм і збільшився на 13,5%.

Залізничним транспортом відправлено 8424,3 тис.т вантажів (на 2,2% менше обсягу січня–серпня 2020 року). Зменшилося відправлення будівельних матеріалів на 25,5%, нафти і нафтопродуктів – на 43,6%, брухту чорних металів – на 46,0%. У той же час збільшилося відправлення кам'яного вугілля у 5,7 раза, добрив – на 41,3%, зерна і продуктів перемолу – на 29,7%, чорних металів – на 5,0%, коксу – на 4,3%, руди залізної і марганцевої – на 1,7%. Вантажообіг збільшився на 12,7% та становив 6541,9 млн.ткм.

Автомобільним транспортом перевезено 4446,4 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем–серпнем 2020 року в 1,8 раза більше) та виконано вантажообіг в обсязі 735,5 млн.ткм (на 24,4% більше).

Протягом січня–серпня 2021 року послугами пасажирського транспорту скористалися 48,0 млн. пасажирів (97,3% обсягу січня–серпня 2020 року) та виконано **пасажирообіг** в обсязі 898,9 млн.пас.км (105,0%).

Послугами автомобільного транспорту скористалися 31,5 млн. пасажирів, що становило 92,9% показника січня–серпня 2020 року.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом порівняно з січнем–серпнем 2020 року збільшився на 4,4% і становив 13,5 млн. пасажирів.